

Nyt fra historisk Videnskab i Ind- og Udland.

Den svenske historiske Videnskab har nylig mistet to jævnaldrende Dyrkere, hvis Navne tilmed lignede hinanden i Udtale, og som begge har haft den Vanskæbne at være gaaet bort uden trods deres Dygtighed at have naaet til at have faaet fuldført Arbejder af større Omfang. Den ene er Ernst Carlson, Søn af Pfalzkongetidens bekendte Historieskriver. Han var født 14. Marts 1854, blev 1880 Docent i Historie, i Upsala, opgav 3 Aar efter denne Stilling for at blive Lektor ved Göteborgs højere Realskole, ombyttede 1890 denne Virksomhed med et Professorat ved Göteborg Højskole, men vendte allerede 1893 tilbage til Skolegerningen, var Hovedmanden for Gennemførelsen af den liberale svenske Skole-reform af 1904 og blev derpaa Overdirektør over det højere Skolevæsen. Skønt hans Arbejde saaledes baade stedligt og sagligt var spredt, forfulgte han dog lige fra sin Faders Død 1887 et bestemt Maal, nemlig at fuldføre hans Værk, som var standset med 1706. En Række dygtige Enkeltarbejder vidnede om den Energi og det Talent, han havde sat ind paa sit Arbejde; nævnes kan hans: *Slaget vid Poltava och dess krigshistoriska förutsättningar* (i Festskriftet til Malmström 1897), *Fördraget mellan Karl XII och kejsaren i Altranstädt 1707* (1907; ogsaa udg. paa tysk), hans Udgave af *Karl XII's egenhändiga bref* (1893) og af flere andre Kilder til Kongens Historie. Han kom efterhaanden i en bestemt Opposition til den især af Hjärne og Stille repræsenterede Retning i den nyeste svenske Historieskrivning, som søger at rehabilitere Karl XII som Statsmand og Strateg. Med sit Arbejde var han naaet saa vidt, at han haabede paa meget snart at kunne udsende et Bind, omfattende Tiden 1706—10. Da døde han 7. April 1909; dog ventes det, at hans efterladte Manuskript om kort Tid vil blive udgivet. — Den anden er Karl Henrik Karlsson, født 12. Novbr. 1856 og død 24. Maj 1909. Fra 1894 havde han været

Amanuensis ved det kgl. Bibliotek i Stockholm og fra 1900 Forstander for dets Haandskriftafdeling. Hans Doktorafhandling handlede om *Den svenske konungens domsrätt och formerna för dens utöfning under medeltiden* (1890), og det var ogsaa Middelalderens Historie, som han senere helt og holdent viede sig til, særlig i retshistorisk og genealogisk Henseende. Han har i forskellige Tidsskrifter udgivet dygtige Afhandlinger og leveret Udgaver af Kilder. Efter Silfverstolpes Død 1899 blev det overdraget ham at fortsætte *Diplomatarium Svecanum* Serie 1401—20; han fik dog kun udgivet 2 Hæfter, der var et Supplement for Aarene 1401—07 (1903—04). Særlig bør dog mærkes hans fleraarige Forskninger i Vatikanerarkivet, hvor hans redebonne og hjælpsomme Samarbejde med de danske Forskere har været disse til stor Gavn. J. A. F.

I den *Katalog over Erhvervelser af nyere udenlandsk Litteratur ved Statens offentlige Biblioteker*, som det kgl. Bibliotek ved Underbibliotekar A. A. Bjørnbo har udgivet for 1908, i Fortsættelse af de tidligere Aargange, er for første Gang de forskellige Hovedfag skilt i Afdelinger, som kan faas enkeltvis i Særtryk for 20 Øre i det kgl. Bibliotek, Universitetsbiblioteket og Statsbiblioteket i Aarhus. Vore Læseres Opmærksomhed henledes særlig paa Afdeling VIII, der omfatter de geografiske, etnografiske og historiske Videnskaber.

Foruden *Sønderjydske Aarbøger*, der ganske naturlig indtager en vis Særstilling, svarende til den Landsdels, de behandler, har vor Litteratur som bekendt i længere Tid haft to større topografiske Tidsskrifter, der har delt Landet mellem sig: *Samlinger til jydsk Historie og Topografi*, som gaar i sit 34te Aar, og *Fra Arkiv og Museum*, der efter en noget stormfuld Sejlads nu under sin nye Redaktion synes at være kommen ind i mere smult Vande. Men jævnsides med disse, hvis Indhold for største Delen skrives af Fagfolk, er der i de sidste 5—6 Aar opstaaet ikke færre end 13 nye Tidsskrifter, hvis Omraade kun spænder over en mindre Del af Landet og som geografisk fordeler sig paa følgende Maade: *Historiske Meddelelser om København*. Udg. af Københavns Kommunalbestyrelse ved Villads Christensen. Kbh. 1907 ff.